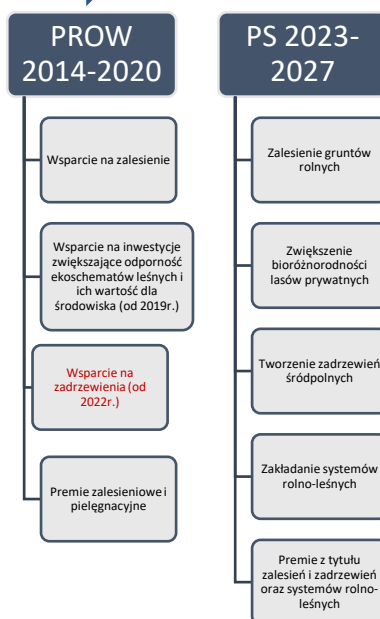

Kompendium

Zalesienie – Zadrzewienie – Systemy rolno-leśne

Materiały pokonferencyjne MRiRW w Warszawie w dniu 19 kwietnia 2023

- Interwencje leśno-zadrzewieniowe PS 2023 – 2027:
 - a. Budżet i powierzchnie dla zobowiązań wieloletnich:
 - Premie z tytułu zalesień i zadrzewień oraz systemów rolno-leśnych
-> **budżet – 8 mln. € -> powierzchnia -22 tyś. ha;**
 - Zobowiązania zalesieniowe z PROW 2004-2006, PROW 2007-2013, PROW 2014-2020
->**budżet - 22,9 mln € ->powierzchnia 55 tyś. ha.**
 - b. PROW 2014-2020 → PS 2023-2027

ZALESNIENIE PS 2023-2027

Korzystne zmiany od 2023r.

- Zwiększono stawki średnio ok:
 - a. 40% - wsparcie na zalesienie
 - b. 27% - 5 letniej premii pielęgnacyjnej (również do samosiewów)
 - c. 18% - 12 letniej premii zalesieniowej
- Wprowadzono dodatkową 5 letnią płatność 1 438 zł./rok do tzw. Zalesień naturalnych (samosiewów);

- Zwiększono maksymalną powierzchnię, do której można ubiegać się o przyznanie pomocy z 40 ha w całym okresie programowania **na 40 ha/rok w całym okresie PS 2023-2027**

Stawki premii zalesieniowej dla beneficjentów: PROW 2004-2006, PROW 2007-2013, PROW 2014-2020		
PROW	Stawka zł./ha/rok	Dla kogo?
2004 - 2006 (zobowiązania 20-letnie)	1 962,00	Dla beneficjentów, którzy uzyskali co najmniej 20% dochodów z rolnictwa
	490,00	Dla beneficjentów, którzy uzyskali mniej niż 20% dochodów z rolnictwa
2007 - 2013 (zobowiązania 15-letnie)	1 438,00	Dla beneficjentów, którzy są uprawnieni do płatności bezpośrednich
	1 962,00	Dla beneficjentów, niekwalifikujących się do płatności bezpośrednich
2014 - 2020 (zobowiązania 12-letnie)	1 438,00	

ZWIĘKSZENIE BIORÓŻNORODNOŚCI LASÓW PRYWATNYCH PS 2023-2027

Korzystne zmiany od 2023r.

- Zwiększono stawki pomocy średnio o ok. 75%, w tym zwiększono o ok.125% stawkę cięć pielęgnacyjnych;
- Wydłużono wiek drzewostanu kwalifikującego się do cięć pielęgnacyjnych do 30 lat;
- Zwiększono maksymalną powierzchnię, o do której można ubiegać się o przyznanie pomocy z 40 ha w całym okresie programowania na 40 ha/rok, czyli 200 ha w całym okresie PS 2023-2027;
- Rozszerzono katalog beneficjentów o wspólnoty gruntowe;
- Rozszerzono rodzaje inwestycji o zakładanie ekotonów na obrzeżach istniejących lasów granicznych z terenem otwartym.

Rodzaj wsparcia

Zalesienia	Zadrzewienia	Systemy rolno-leśne
<ul style="list-style-type: none">☐ Wsparcie na zalesianie (koszty założenia)<ul style="list-style-type: none">▪ w warunkach korzystnych lub▪ na gruntach o nachyleniu powyżej 12°▪ zabezpieczenie drzewek przed zniszczeniami☐ Premia pielęgnacyjna przez 5 lat☐ Premia zalesieniowa przez 12 lat do zalesionych gruntów rolnych☐ Premia zalesieniowa przez 5 lat - do gruntów zalesionych w wyniku sukcesji naturalnej	<ul style="list-style-type: none">☐ Wsparcie na zadrzewienie (koszty założenia)<ul style="list-style-type: none">▪ w warunkach korzystnych lub▪ na gruntach o nachyleniu powyżej 12°▪ zabezpieczenie drzewek przed zniszczeniami☐ Premia pielęgnacyjna przez 5 lat	<ul style="list-style-type: none">☐ Wsparcie na założenie SRL (koszty założenia)<ul style="list-style-type: none">▪ w warunkach korzystnych lub▪ na gruntach o nachyleniu powyżej 12°▪ zabezpieczenie drzewek przed zniszczeniami☐ Premia pielęgnacyjna przez 5 lat
☐ Możliwość otrzymania płatności bezpośrednich		

Źródło: Materiały pokonferencyjne MRiRW – prezentacja „Interwencje leśno-zadrzewieniowe w ramach PS 2023-2027

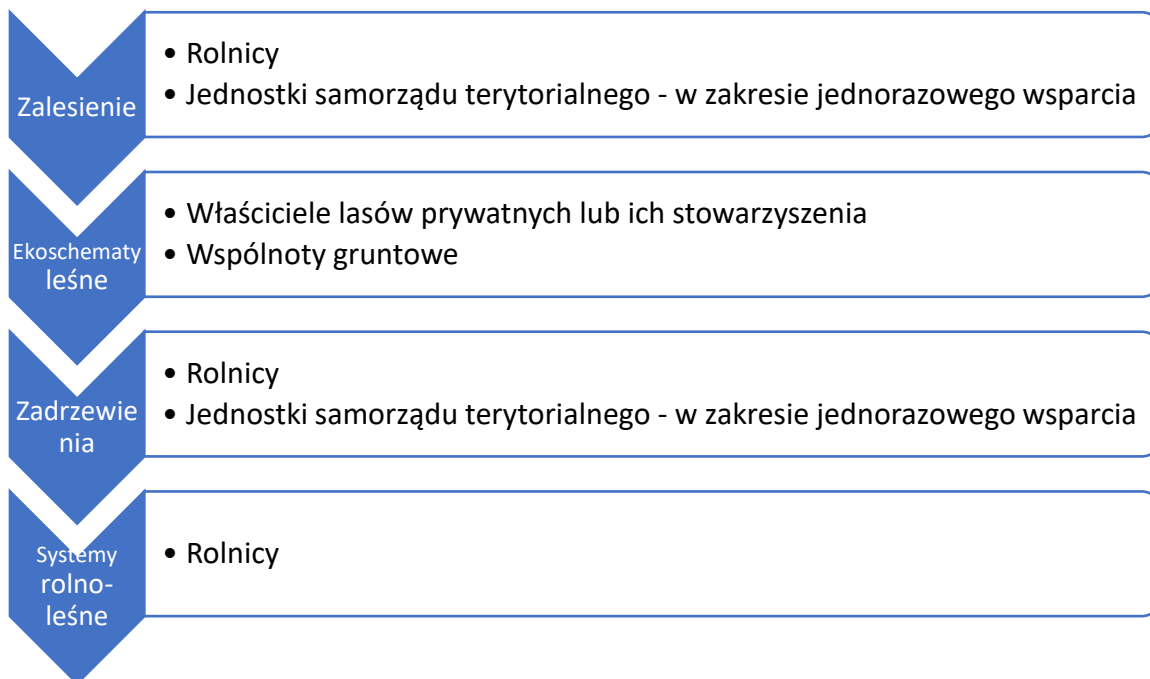
Rodzaj wsparcia

Ekosystemy leśne	
<p>Wsparcie na inwestycje m. in. w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Przebudowy składu gatunkowego drzewostanu poprzez:<ul style="list-style-type: none">▪ wprowadzenie drugiego piętra drzewostanu (30-50 lat) lub▪ dolesienie luk (drzewostan 21-60 lat) lub odnowienia☐ Zróżnicowania struktury drzewostanu poprzez wprowadzenie podszytu (drzewostan 30-60 lat)☐ Zakładania remiz leśnych (drzewostan 30-60 lat)☐ Zakładania ekotonów na obrzeżach lasów (drzewostan 11-30 lat)☐ Cięć pielęgnacyjnych (drzewostan 11-30 lat)☐ Zabiegów ochronnych przed zwierzyną	

Źródło: Materiały pokonferencyjne MRiRW – prezentacja „Interwencje leśno-zadrzewieniowe w ramach PS 2023-2027

BENEFICJENCI

Właściciele gruntów

	Zalesianie	Ekosystemy leśne	Zadrzewienia	Systemy rolno-leśne
Grunty:	<ul style="list-style-type: none"> • orne lub sady • z sukcesją naturalną (samosiewy) • przeznaczone do zalesienia w dokumentach planistycznych gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • las: drzewostany w wieku od 11 do 60 lat • dla których sporządzono uproszczony plan urządzenia lasu albo jest decyzja starosty na podstawie inwentaryzacji stanu lasu 	<ul style="list-style-type: none"> • orne 	<ul style="list-style-type: none"> • orne • TUZ poza Natura 2000
Powierzchnia:	<ul style="list-style-type: none"> • 0,1 ha – 40 ha/rok 	<ul style="list-style-type: none"> • 0,1 ha – 40 ha/rok • Remiza leśna 0,1 ha 	<ul style="list-style-type: none"> • 0,1 ha - 0,5 ha pojedyncze zadrzewienie • max. 40 ha/rok 	<ul style="list-style-type: none"> • 0,1 ha – 40 ha/rok
Szerokość:	<ul style="list-style-type: none"> • co najmniej 20 m – nie dotyczy zalesień graniczących z lasem lub obszarem zalesionym 		<ul style="list-style-type: none"> • min. 4 m • max. 20 m 	w przypadku gruntu ornego, w formie: <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1 rzędu - szerokość 4 m ▪ 2 rzędów - szerokość 4 m - 7 m

Forma systemów rolno-leśnych

Drzewa lub krzewy powinny być posadzone od siebie w odległości **co najmniej 3 m.**

Grunty orne

Forma:

- Jedno rzędowa (szerokość rzędu 4m.)
- Dwu rzędowa (szerokość rzędu 4 – 7 m.)

TUZ

Forma pastwiskowa

- Drzewa lub krzewy posadzone w dowolnej formie

Powierzchnia kwalifikująca się do płatności

Zadrzewienia

Rząd drzew posadzonych od siebie co najmniej 3m. w pasie o szerokości 4m -7m. wzdłuż uprawianego pola.

System rolno-leśny

Drzewa posadzone w rzędach 7m. od siebie, przy czym odległość rzędów drzew od siebie musi wynosić od 10 – 30 m.

Wymogi nasadzeń

	Zalesianie	Ekosystemy leśne	Zadrzewienia	Systemy rolno-leśne
	rodzime gatunki drzew lub krzewów			
	<ul style="list-style-type: none">Plan zalesienia sporządzany przez Nadleśnictwo	<ul style="list-style-type: none">Plan inwestycji sporządzany przez Nadleśnictwo	<ul style="list-style-type: none">Liczba sadzonek 1 500-2 500 szt./haCo najmniej 3 różne gatunki, w tym co najmniej:<ul style="list-style-type: none">➤ 10 % najmniej licznego gatunku spośród trzech najliczniejszych➤ 90 % liściastych	<ul style="list-style-type: none">Liczba sadzonek 150-250 szt./haCo najmniej 3 różne gatunki, w tym co najmniej:<ul style="list-style-type: none">➤ 10 % najmniej licznego gatunku spośród trzech najliczniejszych➤ 51 % liściastych
Wymogi nasadzeń	<p>Plan zalesienia / inwestycji zaleca się przygotować w postaci elektronicznej - opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym oraz wydrukowanej wersji papierowej dla rolnika</p>			
	 Lasy Państwowe		 CDR Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie	

Źródło: Materiały pokonferencyjne MRIRW – prezentacja „Interwencje leśno-zadrzewieniowe w ramach PS 2023-2027

Wymogi utrzymania

Przed upływem 5 lat od dnia wypłaty wsparcia:

Utrzymanie co najmniej 51% minimalnej liczby drzew lub krzewów.

Zalesienie:

- Obowiązek przekwalifikowania zalesionego gruntu na grunt leśny.

Ekosystemy leśne:

- Utrzymanie inwestycji.

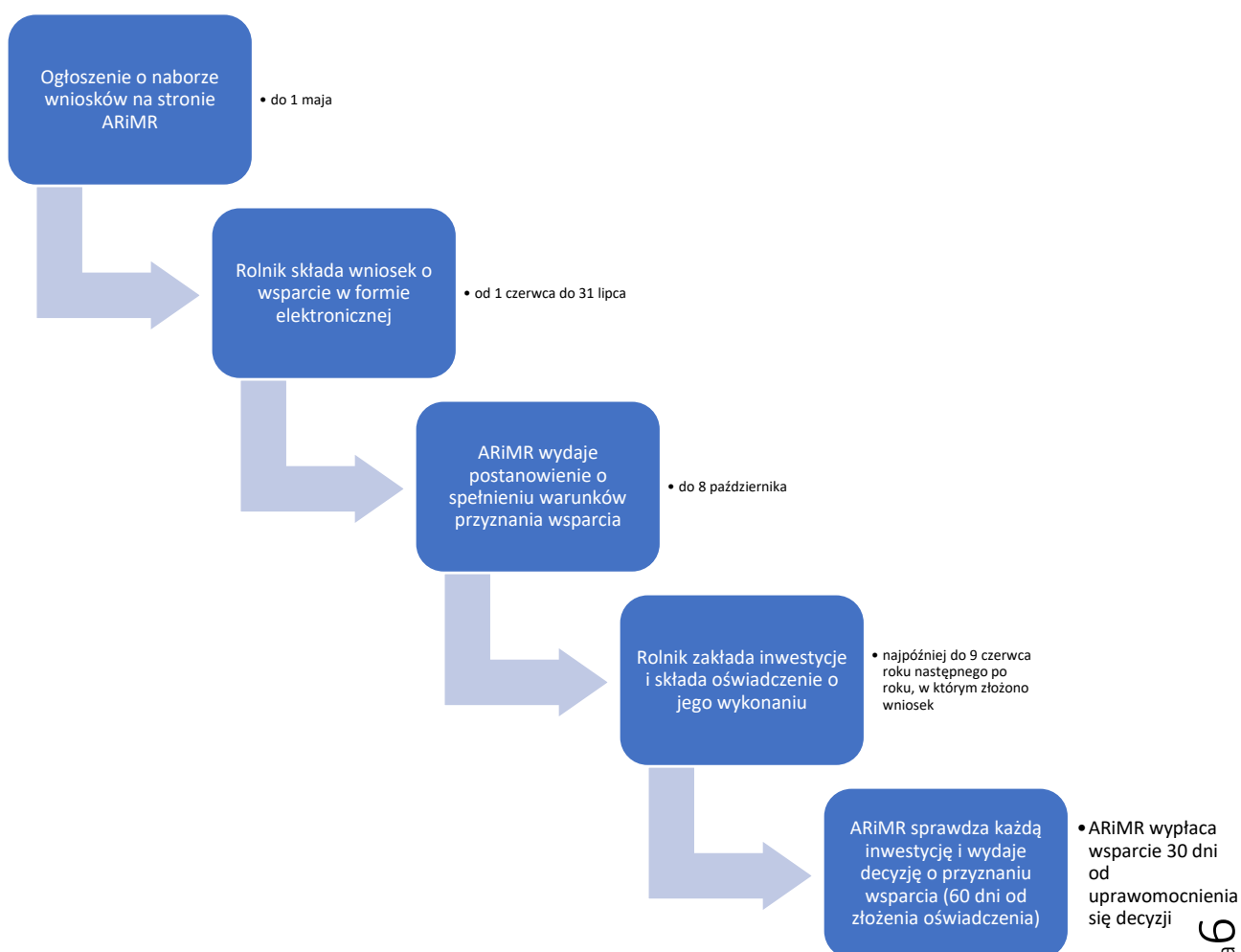
Zadrzewienia:

- Utrzymanie inwestycji.

Systemy rolno-leśne:

- Utrzymanie inwestycji.

Ubieganie się o pomoc krok po kroku

Kryteria wyboru operacji

Zalesień, zadrzewień i systemów rolno-leśnych.

- Grunty położone w województwach o lesistości poniżej 30% - 4 pkt.
- Grunty położone na obszarach ONW - 5 pkt.
Minimum w przypadku zadrzewień i systemów rolno-leśnych
- Grunty położone na glebach V, VI lub VIZ klasy bonitacyjnej - 6 pkt.
Minimum – w przypadku zalesień
- Grunty przylegające do lasu lub obszaru zalesionego - 8 pkt.
W przypadku grunty przeznaczonego do zalesienia
- Grunty przylegające do śródlądowych wód powierzchniowych 10 pkt.
- Grunty o nachyleniu terenu powyżej 12° -12 pkt.
- Grunty zlokalizowane na korytarzach ekologicznych -14 pkt.

Kryteria wyboru operacji

Zwiększenie bioróżnorodności lasów państwowych.

- Grunty położone na obszarach ONW - 6 pkt.
- Cięcia pielęgnacyjne wykonywane w drzewostanie młodszych klas wieku - *Minimum punktów* - 8 pkt.
- Grunty położone przynajmniej w części na obszarach parków narodowych lub rezerwatów przyrody lub obszarach Natura 2 000 - 10 pkt.
- Grunty położone w lasach uznanych za lasy szczególnie chronione - 12 pkt.
- Grunty przylegające przynajmniej w części do śródlądowych wód powierzchniowych -14 pkt.
- Wprowadzenie drugiego piętra lub podszytu w drzewostanie -16 pkt.
- Dolesienie luk w drzewostanie lub odnowienie drzewostanu uszkodzonego -18 pkt.
- Założenie strefy ekotonowej - 20 pkt.
- Założenie remizy - 22 pkt.

Premie z tytułu zalesień, zadrzewień i systemów rolno-leśnych.

Kto może otrzymać wsparcie

Właściciele gruntów, którzy realizują zobowiązania, dotyczące utrzymania i pielęgnacji zalesień, zadrzewień śródpolnych lub systemów rolno-leśnych.

Pomoc w formie ryczałtu obejmuje:

- 5 letnią premię pielęgnacyjną do zalesionych gruntów rolnych oraz gruntów zalesionych w wyniku sukcesji naturalnej (od ok. 900 do 1 500 zł./ha rocznie)
- 5 letnią premię do zadrzewionych gruntów (2 494 zł./ha)

- 5 letnią premię do gruntów objętych systemami rolno-leśnymi (300 zł./ha)

Premię zalesieniową – wypłacaną przez:

- 5 lat do gruntów zalesionych w wyniku sukcesji naturalnej (1 438 zł./ha)
- 12 lat dla zalesionych gruntów rolnych (1 438 zł./ha rocznie)

Rejestr zabiegów pielęgnacyjnych Zadrzewienia i systemy rolno-leśne

Załącznik nr 6

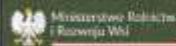
REJESTR ZABIEGÓW PIELEGNACYJNYCH W PRZYPADKU ZOBOWIĄZANIA POLEGAJĄCEGO NA PIELEGNACJI I UTRZYMANIU ZADRZEWIENIU I SYSTEMÓW ROLNO-LEŚNYCH

Rok ¹⁾	Termin realizacji robót i rodzaj zabiegów ²⁾
I	1)
	2)
II	1)
	2)
III	1)
	2)
IV	1)
	2)
V	1)
	2)

Jeżeli rolnik nie prowadzi rejestrów zabiegów pielęgnacyjnych - wysokość kary wynosi 5% odpowiednio premii z tytułu zadrzewień lub systemów rolno-leśnych

¹⁾ Rok złożenia wniosku o przyznanie premii z tytułu zadrzewienia lub premii z tytułu systemów rolno-leśnych.

²⁾ Termin realizacji robót i rodzaj zabiegów należy wykazać na całej powierzchni systemu rolno-leśnego lub zadrzewienia.

Źródło: Materiały pokonferencyjne MRIRW – prezentacja „Interwencje leśno-zadrzewieniowe w ramach PS 2023-2027

Rejestr zabiegów pielęgnacyjnych zalesienia

TABELA 7. ZABIEGI PIELEGNACYJNE- REJESTR ZABIEGÓW PIELEGNACYJNYCH

Rok ¹⁾	Nazwa zabiegu pielęgnacyjnego (zalesienie roślinności zielonej, wykonanie cięć pielęgnacyjnych, przegrodzenie parceli osłoniętych ²⁾)	Pomiar czasu, na który wykonuje się zabieg pielęgnacyjny	Termin, w którym zabieg pielęgnacyjny powinien zostać wykonany ³⁾	Wzrost zabiegów pielęgnacyjnych – strażak (dzień, miesiąc i rok), w którym zostały wykonane poszczególne czynności w ramach wykonywanego zabiegu pielęgnacyjnego ⁴⁾
I				
II				
III				
IV				
V				

Jeżeli rolnik nie prowadzi rejestrów zabiegów pielęgnacyjnych - wysokość kary wynosi 5% premii pielęgnacyjnej.

¹⁾ Rok złożenia wniosku o premię pielęgnacyjną.

²⁾ Należy wybrać spośród wymienionych.

³⁾ Należy podać miesiąc, do którego którego zabieg pielęgnacyjny powinien zostać wykonany, a tym do czasu pielęgnacyjny nie powinien być wykonany w okresie od dnia 15 kwietnia do dnia 31 lipca. I, II, III.

⁴⁾ Należy wypełnić po wykonaniu zabiegów pielęgnacyjnych, a tym do czasu pielęgnacyjny nie powinien być wykonany w okresie od dnia 15 kwietnia do dnia 31 lipca.

Źródło: Materiały pokonferencyjne MRIRW – prezentacja „Interwencje leśno-zadrzewieniowe w ramach PS 2023-2027

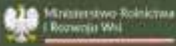

Zadrzewienia śródpolne PS 2023 – 2027

STAWKI

Tworzenie zadrzewień śródpolnych		Stawki
Założenie zadrzewień śródpolnych	Nasadzenia w warunkach korzystnych	10 892 zł/ha
	Nasadzenia na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12°	13 664 zł/ha
Zabezpieczenie sadzonek drzew i krzewów przed zniszczeniem	Grodzenie siatką 2 metrową	19,7 zł/mb
	Repelentami	1 708 zł/ha
	3 palikami	2 210 zł/ha
	Wielną owczą	944 zł/ha
	Ostonkami	2 362 zł/ha
5 letnia premia w zakresie zadrzewień śródpolnych		2 494 zł/ha

Źródło: Materiały pokonferencyjne MRiRW – prezentacja „Interwencje leśno-zadrzewieniowe w ramach PS 2023-2027

Systemy rolno-leśne PS 2023 – 2027

STAWKI

Systemy rolno-leśne		Stawki zł/ha
Zakładanie systemów rolno-leśnych	Nasadzenia w warunkach korzystnych	3 092
	Nasadzenia na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12°	3 199
Zabezpieczenie sadzonek drzew i krzewów przed zniszczeniem	Repelentami	566
	3 palikami	1 381
	Wielną owczą	148
	Ostonkami	2 362
5 letnia premia w zakresie systemów rolno-leśnych		300

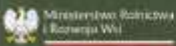
Źródło: Materiały pokonferencyjne MRiRW – prezentacja „Interwencje leśno-zadrzewieniowe w ramach PS 2023-2027

Stawki zalesieniowe od 2023 r. (inwestycja)

Wsparcie na zalesianie (jednorazowe wsparcie inwestycyjne)		Stawki
Założenie zalesienia	Nasadzenia w warunkach korzystnych	16 059 zł/ha
	Nasadzenia na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12°	17 436 zł/ha
Zabezpieczenie sadzonek drzew i krzewów przed zniszczeniem	Grodzenie siatką 2 metrową	19,7 zł/mb
	Repelentami	2428 zł/ha
	3 palikami	2210 zł/ha
	Wetną owczą	1829 zł/ha
	Ostonkami	2362 zł/ha

Źródło: Materiały pokonferencyjne MRiRW – prezentacja „Interwencje leśno-zadrzewieniowe w ramach PS 2023-2027

Stawki zalesieniowe od 2023 r. (wieloletnie premie)

Premia pielęgnacyjna i zalesieniowa		Stawki zł/ha/rok
5 letnia premia pielęgnacyjna do zalesionych gruntów:	w warunkach korzystnych	1 377
	o nachyleniu terenu powyżej 12°	1 584
	z sukcesją naturalną	972
	o nachyleniu terenu powyżej 12° i z sukcesją naturalną	1 264
Premia zalesieniowa:	12 letnia - do zalesionych gruntów rolnych	1 438
	5 letnia - do gruntów pokrytych sukcesją naturalną	1 438

Źródło: Materiały pokonferencyjne MRiRW – prezentacja „Interwencje leśno-zadrzewieniowe w ramach PS 2023-2027

Zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych PS 2023 – 2027

Wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych		Stawki
Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu w wieku 30-50 lat przez wprowadzenie drugiego piętra	Na gruntach w warunkach korzystnych	13 026 zł/ha
	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12°	14 052 zł/ha
Przebudowa składu gatunkowego drzewostanu przez dolesianie luk w drzewostanie w wieku 21-60 lat lub odnowienie drzewostanu uszkodzonego	Na gruntach w warunkach korzystnych	16 385 zł/ha
	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12°	18 103 zł/ha
Zróżnicowanie struktury drzewostanu w wieku 30-60 lat przez wprowadzenie podszytu	Na gruntach w warunkach korzystnych	8 385 zł/ha
	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12°	9 026 zł/ha
Założenie remizy w drzewostanie w wieku 30-60 lat		2 588 zł/inwestycję (0,1 ha)
Założenie strefy ekotonowej w drzewostanie w wieku 11-30 lat		11 986 zł/ha
Cięcia pielęgnacyjne w drzewostanie w wieku 11-30 lat	Na gruntach w warunkach korzystnych	1 566 zł/ha
	Na gruntach o nachyleniu terenu powyżej 12°	2 295 zł/ha

Źródło: Materiały pokonferencyjne MRIRW – prezentacja „Interwencje leśno-zadrzewieniowe w ramach PS 2023-2027

Zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych PS 2023 – 2027

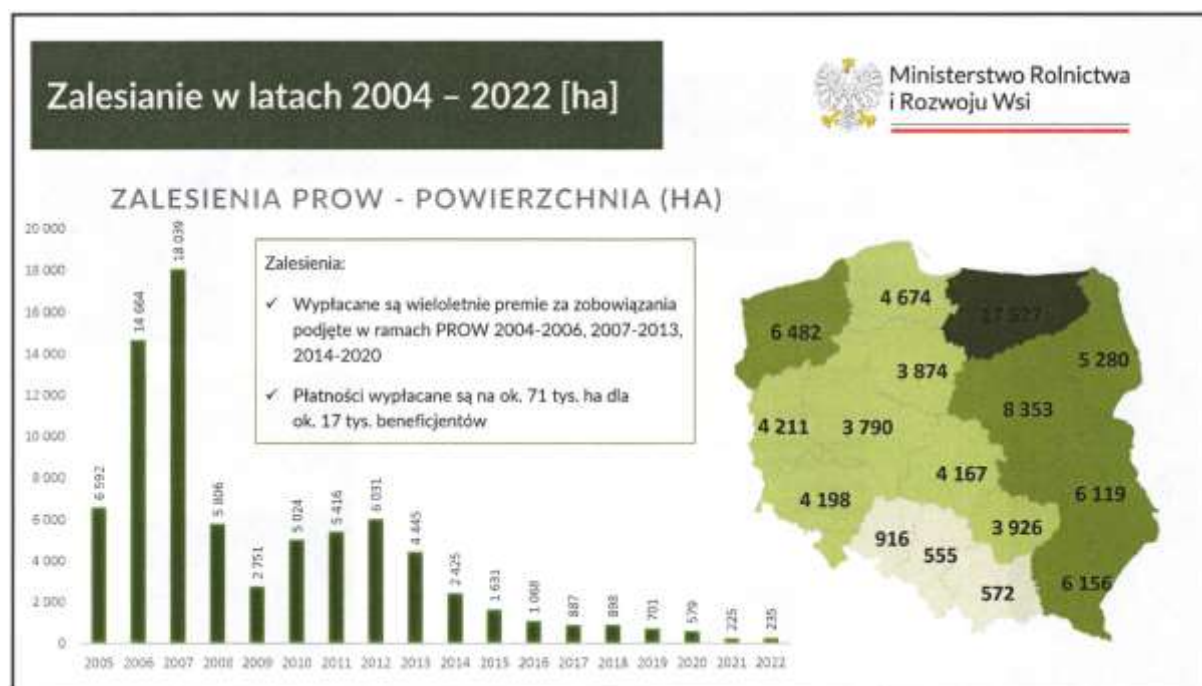
Wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych		Stawki
Zabezpieczenie sadzonek drzew i krzewów przed zniszczeniem	Grodzenie siatką 2 metrową	19,7 zł/mb
	Repelentami	1 708 zł/ha
	3 palikami	2 210 zł/ha
	Wetną owczą	944 zł/ha
	Ostonkami	2 362 zł/ha

Źródło: Materiały pokonferencyjne MRIRW – prezentacja „Interwencje leśno-zadrzewieniowe w ramach PS 2023-2027

Interwencje leśno-zadrzewieniowe

Harmonogram naborów wniosków w 2023r.

Interwencje	Termin naboru wniosków
Wnioskowanie o premie: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Pielęgnacyjne i zadrzewieniowe Benefycjenci PROW 2007-2013 i PROW 2014-2020 ➤ Z tytułu zadrzewień Benefycjenci z PROW 2014-2020 ➤ Do gruntów z sukcesją naturalną 	15 marca – 15 maja 2023r. Nabór uruchomiony
Wsparcie na inwestycje leśne i zadrzewieniowe	1 czerwca – 31 lipca 2023r.
Wnioskowanie o premie zadrzewieniowe Benefycjenci PROW 2004-2006	1 czerwca – 15 lipca 2023r.

Źródło: Materiały pokonferencyjne MRiRW – prezentacja „Interwencje leśno-zadrzewieniowe w ramach PS 2023-2027

Zwiększenie bioróżnorodności lasów prywatnych w latach 2019-2022 – KONTYNUACJA

Wsparcie na inwestycje zwiększające odporność ekoschematów leśnych i ich wartości dla środowiska

- Wprowadzanie II piętra,
- Wprowadzanie podszytu,
- Czyszczenia późne,
- Dolesienie luk (gro inwestycji),
- Założenie remizy.

Informacje o inwestycjach i premiach leśno-zadrzewieniowych w ramach PS 2023-2027 możecie Państwo znaleźć na stronie MRiRW:

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/inwestycje-i-premie-lesno-zadrzewieniowe>

Podstawa prawna

- Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 zatwierdzony w dn. 31 sierpnia 2022r. przez Komisję Europejską – decyzja nr C(2022) 6018;
- Ustawa z dnia 8 lutego 2023r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (Dz.U. poz. 412);
- [Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 kwietnia 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych oraz w formie premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 \(Dz. U. poz. 737\).](#)

Opracowała: Barbara Grobelska

Koszalin, dn. 11.05.2023r.